

רע"פ 5442/14 - חב' ינונה בע"מ, נאג'ח אסייד נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

רע"פ 5442/14

לפני: כבוד השופט א' שהם

המבקשים: 1. חב' ינונה בע"מ
2. נאג'ח אסייד

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד, מיום 15.6.2014, בע"פ 2946-01-14, שניתן על-ידי כב' השופטים י' שפסר; ז' בוסתן; ש' בורנשטין

בשם המבקשים: עו"ד תמיר סולומון

החלטה

1. לפניי בקשה לרשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד (כב' השופטים י' שפסר; ז' בוסתן; ש' בורנשטין), בע"פ 2946-01-14, מיום 15.6.2014. בפסק דינו, קיבל בית המשפט המחוזי, באופן חלקי, את ערעורו של המבקש 2 (להלן: המבקש) על גזר דינו של בית משפט השלום בפתח תקווה (כב' השופטת ד' עטר), בת"פ 19310-07-09, מיום 9.9.2013.

עמוד 1

2. ביום 30.6.2009, הוגש לבית משפט השלום בפתח תקווה, כתב אישום נגד המבקש. כתב האישום מחזיק שלושה אישומים, אשר במסגרתם פורטו עבירות מס רבות. עבירות המס בוצעו בתקופה שבין חודש מאי 2004 לחודש ינואר 2005, בהיקף נרחב, ובסך הכל נגרע מן הקופה הציבורית שלא כדין, סכום של כ-674,092 ₪. במסגרת כתב האישום, יוחסו למבקש העבירות הבאות: 9 עבירות של ניכוי מס תשומות מבלי שיש לגביו מסמך, לפי סעיף 117(ב)(5) לחוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975 (להלן: חוק מע"מ); 6 עבירות של זיוף, הסתרה, השמדה, או שינוי פנקס או מסמך אחר שנדרש לנהלו או למסרו, לפי סעיף 117(ב)(7) לחוק מע"מ; 2 עבירות של פעולה במטרה להביא לכך שאדם אחד יתחמק או ישתמט מתשלום מס שאותו אדם חייב בו, לפי סעיף 117(ב1) לחוק מע"מ.
3. ביום 9.9.2013, לאחר שמיעת הראיות, הורשע המבקש בבית משפט השלום בפתח תקווה, בעבירות שיוחסו לו בכתב האישום. בית משפט השלום גזר את דינו של המבקש, ביום 19.11.2013. בית המשפט הדגיש, במסגרת גזר הדין, כי ביצוע עבירות כלכליות פוגע קשות בערכים חברתיים, וכי מקרים מעין אלה, מעלים על נס את חשיבותה של הענישה המרתיעה, "תוך העדפת האינטרס הציבורי על פני כל נסיבה אישית או כלכלית של הנאשם". בית המשפט קבע, כי מתחם הענישה ההולם ברכיב המאסר, נע בין 10 ל-24 חודשי מאסר. וזאת, בשים לב לטיב העבירות ולנסיבות ביצוען, לרבות השיטתיות והתקופה הממושכת בה פעל המבקש; היעדר שיתוף הפעולה עם רשויות המס, חרף ההזדמנויות הרבות שנתנו לו; וכן, סיוע לאחר להתחמק מתשלום מס, תוך מתן חשבוניות כוזבות.
4. בהמשך, סקר בית משפט השלום את הנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירה, ובהן: הרשעתו הקודמת של המבקש בגין ביצוע עבירות מס בעלות רכיב של מרמה, בגין נידון המבקש ל-60 חודשי מאסר לריצוי בפועל; ביצוע חלק מהעבירות מושא תיק זה, ללא מורא, גם לאחר הגשת כתב האישום בתיק הקודם; והיעדר שיתוף הפעולה עם רשויות המס, שהפגין המבקש. בנוסף, בית המשפט מצא לייחס חשיבות לכך שבעת שהתנהל נגד המבקש ההליך בתיק הקודם, נחקר המבקש בגין העבירות בתיק הנוכחי. לפיכך, חזקה על המבקש שידע, כי חקירות אלו עשויות להבשיל לכדי הגשת כתב אישום נוסף. אף על פי כן, בחר המבקש שלא להעלות את הבקשה לצירוף תיקי החקירה דנן להליך הקודם; עוד נסיבה שנלקחה בחשבון, היא העובדה שהמבקש לא לקח אחריות למעשיו, המחדלים לא הוסרו, ולו בחלקם, ונזקה של הקופה הציבורית לא הוטב. מנגד, במניין שיקוליו של בית משפט השלום לקולה, ציין בית המשפט את חלוף הזמן מאז ביצוע העבירות; נסיבותיו האישיות והכלכליות הקשות של המבקש; תקופת המאסר שריצה בגין הרשעתו הקודמת; וכן את הליך השיקום שעבר המבקש במהלך ריצוי המאסר. לאחר זאת, הושתו על המבקש העונשים הבאים: 18 חודשי מאסר, לריצוי בפועל; 12 חודשי מאסר על תנאי, לבל יעבור הנאשם, במשך 3 שנים, כל עבירה על חוק מע"מ; וקנס בסך 50,000 ₪, או 8 חודשי מאסר תמורתו.
5. המבקש ערער לבית המשפט המחוזי מרכז-לוד, על פסק דינו של בית משפט השלום בפתח תקווה. בתחילה, הופנה ערעורו של המבקש הן נגד הכרעת הדין והן נגד חומרת העונש, ובפרט כלפי המאסר בפועל שהושת עליו. לאחר השלמת טיעוני הצדדים, הודיע המבקש, כי הוא חוזר בו מהערעור לעניין הכרעת הדין. בערעור על חומרת עונשו, טען המבקש, כי העונש שהושת עליו "חורג וקיצוני מהעונש ההולם את העבירות בהן הורשע ונשפט". בנוסף, טען המבקש, כי כתב האישום הוגש בשיהוי ניכר, כאשר הוא הספיק לרצות עונש מאסר של 5 שנים, אשר נגזר עליו בגין ביצוע עבירות דומות. כמו כן נטען, כי במהלך תקופת המאסר עבר המבקש הליך של שיקום, במהלכו הוא שינה את

דרכיו, ואף זכה לקיצור עונשו נוכח מאמציו השיקומיים, ובשל עבודות ההתנדבות בהן הוא נטל חלק. בפסק דין, מיום 15.6.2014, קבע בית המשפט המחוזי, כי בנסיבות העניין יש עילה להתערבות במידת העונש. זאת, בין היתר, נוכח החרטה שהביע המבקש, אשר זכתה לביטוי גם בנסיגתו מהערעור על הכרעת דינו; חלוף הזמן מאז ביצוע העבירות; תקופת המאסר המשמעותית שריצה המבקש; והליכי השיקום שעבר. בית המשפט מצא, "להפחית במידת מה מעונש המאסר שהושת עליו [על המבקש]", ולהעמידו על 14 חודשי מאסר במקום 18 חודשי המאסר שהושתו על המבקש בבית משפט השלום. יתר רכיבי גזר הדין, נותרו על כנם.

הבקשה לרשות ערעור

6. המבקש הגיש בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי. בבקשה טען המבקש, כי השיקולים העומדים לזכותו לא קיבלו את משקלם ההולם בפסק דינו של בית המשפט המחוזי. נטען, בהקשר זה, כי המבקש כבר ריצה עונש מאסר משמעותי; העבירות מושא התיק דנן בוצעו עוד בטרם שהוא נשפט ונגזר דינו בתיק הקודם, וכי המבקש עבר הליך שיקום. לפיכך, וחרף העובדה שבית המשפט המחוזי ראה לנכון להקל בעונש המאסר בפועל שהושת על המבקש, סבור המבקש כי יש מקום להקלה משמעותית נוספת בעונשו.

דין והכרעה

7. לאחר שעיינתי בבקשה ובנספחיה, הגעתי לכלל מסקנה כי הבקשה דנן אינה עומדת באמות המידה שנקבעו למתן רשות ערעור ב-"גלגול שלישי" (רע"פ 5385/14 וייסמן נ' מדינת ישראל (2.9.2014); רע"פ 5205/14 סלמה נ' מדינת ישראל (3.8.2014); רע"פ 2922/14 ס.א.א. ניהול וקידום בע"מ נ' עיריית חיפה (28.5.2014)). חרף טענות המבקש, המנסה לשוות לבקשתו אצטלה עקרונית, הבקשה אינה מעוררת שאלה בעלת חשיבות משפטית כבדת משקל או סוגיה עקרונית רחבת היקף, החורגת מעניינם הפרטי של הצדדים לבקשה. כמו כן, הבקשה אינה נמנית על המקרים החריגים והנדירים בהם קיים חשש מפניו עיוות דינו של המבקש או כאשר מתקיימים שיקולי צדק בעניינו. הלכה למעשה, המבקש משיג על חומרת העונש שהושת עליו, ובהקשר זה כבר נפסק פעמים רבות, כי רשות ערעור לעניין העונש תינתן רק במקרים של סטייה קיצונית ממדיניות הענישה הראויה והמקובלת במקרים דומים (רע"פ 5266/14 פלוני נ' מדינת ישראל (5.8.2014); רע"פ 4892/14 שאקר נ' מדינת ישראל (15.7.2014); רע"פ 4581/14 סיסו נ' מדינת ישראל (9.7.2014)). בקיצור נמרץ יש לומר, כי העונש שנגזר על המבקש איננו חורג באופן קיצוני ממדיניות הענישה שנקבעה בעבירות דומות (ראו והשוו: רע"פ 5064/14 נתשה נ' מדינת ישראל (22.7.2014); רע"פ 1717/14 ליזרוביץ נ' מדינת ישראל (30.3.2014) (להלן: עניין ליזרוביץ); רע"פ 7964/13 רובינשטיין נ' מדינת ישראל (31.12.2013)). מטעמים אלו, דין הבקשה להדחות.

8. למעלה מן הצורך יובהר, כי גם בטענותיו של המבקש לגופן, אין ממש. כבר עמדתי, בהזדמנות קודמת, על הגישה העקרונית ביחס לעבירות כלכליות, מעין אלה שביצע המבקש, ועל פיה:

"יש להתייחס בחומרה יתרה לעבירות המס, בשל הפגיעה באינטרסים חברתיים חשובים כתוצאה מביצוע עבירות אלו, היינו: פגיעה בקופת המדינה ובערך השוויון בין האזרחים הנדרשים לשלם מס אמת. חומרה זו הובילה לגישה, לפיה

בעבירות המס יש ליתן משקל מכריע לאינטרס הציבורי, ובכלל זה לשיקולי ההרתעה, ולהעדיף אותו על פני נסיבותיו האישיות של הנאשם" (עניין ליזרוביץ, בפסקה 7).

9. במקרה דנן, בית המשפט המחוזי נתן את דעתו למכלול שיקולי הענישה, ובכלל זה ניתן משקל גם לשיקולים הרלוונטיים לקולה. לצד השיקולים לקולה, עמדו על הפרק שיקולים כבדי משקל המלמדים על החומרה היתרה הגלומה בביצוע עבירות מס, כמפורט בפסק דינו של בית המשפט המחוזי, ואינני רואה צורך לחזור ולפרטם. בנסיבות אלו, העונש שהושת על המבקש אינו חמור יתר על המידה, ובודאי שאינו מצדיק את התערבותו של בית משפט זה.

10. לאור האמור, הבקשה לרשות ערעור נדחית בזאת.

ניתנה היום, ט' באלול התשע"ד (4.9.2014).

שׁוֹפֵט